

Konstitutionsutskottets betänkande

1978/79:10

med anledning av motion om ytterligare bestämmelser om folkomröstning

Motionen

I motionen 1976/77:71 av Bertil Fiskesjö (c) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om lag med generella bestämmelser om folkomröstning.

I motionen erinras om att enligt 8 kap. 4 § regeringsformen (RF) skall föreskrifter om rådgivande folkomröstning i hela riket meddelas genom lag. Bestämmelsen syftar enligt förarbetena på skilda typer av föreskrifter om folkomröstning. Såväl generella bestämmelser om rösträtt och förfarande vid omröstningen som de specifika föreskrifterna om en särskild folkomröstning skall således fastställas genom lag. Någon lag om folkomröstning har ännu inte antagits av riksdagen. Vallagen gäller enbart valen till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vilka bestämmelser som skall gälla vid folkomröstning är således inte fastlagt. Detta är enligt motionen inte tillfredsställande. Om en folkomröstning skulle bli aktuell, bör det på förhand vara klart enligt vilka regler omröstningen skall ske.

Frågans läge

Rättighetsskyddsutredningen har i sitt betänkande SOU 1978:34 Förstärkt skydd för fri- och rättigheter bl. a. lagt fram förslag om folkomröstning i grundlagsfrågor. Beträffande särskilda förfaranderegler vid sådan folkomröstning och även annan folkomröstning har utredningen utgått ifrån att ett förslag till lag i detta hänseende kommer att utarbetas inom justitiedepartementet såsom ett led i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Rättighetsskyddsutredningens betänkande har varit föremål för remissbehandling. Ärendet bereds f. n. i justitiedepartementet. Från departementet har upplysts att den nu aktuella frågan om generella förfaranderegler vid folkomröstning kommer att övervägas i samband med prövningen av rättighetsskyddsutredningens betänkande och remissyttrandena över betänkandet.

Utskottet

Enligt utskottet är det som framhålls i motionen av stor vikt att generella regler om förfarandet vid folkomröstning i hela riket fastställs. Utskottet har inhämtat att frågan kommer att övervägas i samband med prövningen av rättighetsskyddsutredningens betänkande. Ärendet är f. n. föremål för

1 Riksdagen 1978/79. 4 saml. Nr 10

beredning inom justitiedepartementet. I detta läge anser utskottet det inte erforderligt med något ytterligare initiativ i frågan från riksdagens sida. Motionen föreslås besvarad med vad utskottet anför.

Utskottet hemställer

att motionen 1976/77:71 förklaras besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 7 november 1978

På konstitutionsutskottets vägnar

KARL BOO

Närvarande: Karl Boo (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Holger Mossberg (s), Bertil Fiskesjö (c), Sven-Erik Nordin (c), Hans Gustafsson (s), Bengt Kindbom (c), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Per Unckel (m), Kerstin Nilsson (s), Marianne Ståhlberg (s) och Esse Petersson (fp).

Reservation

av Hilding Johansson (s), Holger Mossberg (s), Hans Gustafsson (s), Yngve Nyquist (s), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s) och Marianne Ståhlberg (s) som ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Utskottet har inhämtat att den i motionen upptagna frågan om behovet av generella regler om förfarandet vid folkomröstning i hela riket kommer att övervägas i samband med prövningen av rättighetsskyddsutredningens betänkande. Ärendet är f. n. föremål för beredning inom justitiedepartementet. Enligt utskottet bör med hänvisning till det anförda något bindande uttalande i frågan inte göras nu från utskottets sida. Motionen föreslås besvarad med vad utskottet anför.